

Говор предсједавајућег Дома народа Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине Сафета Софтића на Трећем састанку предсједника парламената еуроазијских земаља

Анталија, 9. октобар 2018.

"Поштовани предсједниче Велике народне скупштине Републике Турске, г. Yildirim,

Господо предсједници парламената, драге колеге,

Даме и господо,

Задовољство је данас бити учесник Трећег самита предсједника парламената Еуроазијских земаља и користим прилику да се најсрдачније захвалим организаторима на позиву. Парламентарну скупштину Босне и Херцеговине представљамо г. Младен Босић, предсједавајући Представничког дома и моја маленкост, а обнашам функцију предсједавајућег Дома народа ПС БиХ.

Цијенимо да је значај оваквих сусрета изузетно велики, посебно са становишта тема на које је овај догађај фокусиран, разговора о економској сарадњи земаља Региона али и шире.

Што се тиче Босне и Херцеговине, стратегијом вањске политике наше земље дефинисан је развој БиХ као отворене економије у непосредној близини заједничког тржишта Европске уније и одређен њеном способношћу да кроз повећање конкурентности повећава свој нето извоз привлачењем квалитетних директних страних улагања.

Босна и Херцеговина, као потписница Споразума о стабилизацији и придруживању Европској унији, предано ради на испуњавању услова за прикључење европској породици, али подједнако гради снажне економске односе са другим државама регије али и много шире.

Прије свега желим истаћи позитивне трендове у области трговинске и инвестицијске политике земаља Југоисточне европе које у оквиру Споразума о слободној трговини ЦЕФТА од 2006. године до данас биљеже позитивне помаке и респектабилне резултате. Босна и Херцеговина заједно са Албанијом, Македонијом, Молдавијом, Црном Гором, Србијом и Косовом, користи погодности зоне слободне трговине, усклађене са одредбама Споразума ЦЕФТА и правилима и процедурама Свјетске трговинске организације и одредбама Европске уније.

Босна и Херцеговине предано ради и на пољу остварења добрих и квалитетних економских односа и са Републиком Турском, Руском Федерацијом, Ираном, Кином, Египтом, и другим земљама.

Рекордни помаци у трговини остварени су посљедњих година у трговини са Републиком Турском и највјероватније да ће обим размјене у наредној години достићи циљаних милијарду долара, чиме ће до краја бити реализирани зацртани планови. Оптимистични смо у погледу извоза из БиХ на турско тржиште индустријских производа, а наш трговински однос је додатно унапријеђен и повећањем извоза пољопривредних производа и хране, посебно брашна. Слично је и са извозом меса гдје су први пута обезбијеђене сигурне квоте за извоз.

Евидентни су и значајни помаци у трговинској размјени са Руском Федерацијом, посебно у извозу воћа на руско тржиште након укидања забране извоза јабука из Босне и Херцеговине у јулу мјесецу ове године.

Даме и господо,

Босна и Херцеговина већ дужи низ година води преговоре за приступање Свјетској трговинској организацији (WTO). Приступање овој организацији представља врло сложен процес који је у претходном периоду захтијевао провођење бројних реформи, доношење низа закона и пратећих прописа, те њихово усаглашавање са правилима међународног трговинског система, успостављеним у оквиру WTO. Овај процес је временом био успораван разним додатним условљавањима али и захтјевима за ревидирање законских рјешења. Земљама у процесу приступања као што је БиХ, није одобрен посебан и

диференциран третман у примјени појединачних WTO споразума, као ни статус земље у развоју, што још увијек користе постојеће, економски много развијеније WTO чланице, а на основу самодекларисања о свом статусу у WTO. У том контексту Босни и Херцеговини је додијељен статус земље у транзицији који не подразумијева апсолутно никакве повластице у овом процесу.

Имајући у виду потпуну либерализацију трговине са земљама Региона (CEFTA, EFTA, скоро потпуна либерализација трговине са ЕУ) као и чињеницу да се у оквирима ових споразума одвија највећи дио вањскотрговинске резмјене БиХ (око 80%), значај приступања Свјетској трговинској организацији је у доброј мјери релативизиран.

Имајући у виду чињеницу да WTO дефинише основне принципе и успоставља систем правила према којима се одвија свјетска трговина, сасвим је јасно да БиХ привреда има интерес да послује по унапријед познатим, предвиђеним и транспарентним правилима а то је један од предуслова за интензивније привлачење страног капитала у Босну и Херцеговину.

Даме и господо,

Дозволите ми да изнесем своје импресије намјерама НР Кине да у оквиру иницијативе „Појас и пут“ инвестира 11 милијарди долара у све заинтересоване земље западног Балкана. Босна и Херцеговина је исказала своју политичку вољу и спремност за сарадњу тиме што је ушла у дио механизма „16+1“ а који је дио иницијативе „Појас и пут“. Кина је исказала своју одређеност да сарађује са балканским земљама на мултилатералној основи. Мишљења и општа увјерења аналитичара у БиХ је да су услови разговара са Кином повољнији, без политичких условљавања, политичких непријатности, усмјерени искључиво на економске категорије. Кина је све присутнија земља која инвестира у енергетски сектор, у саобраћајну инфраструктуру и друге пројекте високог економског нивоа. Једини услов је да се прође кроз легислативу у оба ентитета и на нивоу БиХ у циљу изналагања начина за обезбјеђење једноставнијег финансијског модела који преферирају Кинези, те да послове изводе њихове компаније. У прилог наведеном подсјећамо да је у Босни и Херцеговини недавно ступио на снагу безвизни режим између БиХ и НР Кине, што би требало да олакша долазак инвеститора, те повећа број туриста.

Дозволите ми да се кратко осврнем и на значај Берлинског процеса, иницијативе коју је покренула прије четири године њемачка канцеларка Angela Merkel с циљем унапређења регионалне сарадње и еуроинтеграција држава западног Балкана. Поред успјеха у стварању позитивне атмосфере, сусретима на премијерској, министарској и парламентарној разини, о најзначајнијим темама данашњице, сигурности, борби против тероризма, организованим миграцијама, криминалу, потрази за несталим особама, Берлински процес је заслужан за оснивање двије регионалне организације: регионални уред за сарадњу младих-RYCO те Фонда за западни Балкан, са сједиштем у Тирани. У 2015. години Балкански инвестициони фонд је уложио 246,5 милиона еура у 11 грантова, а очекује се да ће укупне инвестиције бити око милијарду еура, што је изузетно важно за цијелу регију у области инфраструктуре.

Даме и господо,

Желим још једанпут изразити своје дубоко увјерење да ћемо сви ми свједочити бољим и ефикаснијим односима у економији, како регије западног Балкана тако и свих земаља еуроазијског дијела у најскоријој будућности. За то нам је потребна и политичка и свака друга стабилност. За то смо одговорни и ми који обнашамо високе функције у својим земљама и својим радом у највишим законодавним тијелима наших земаља можемо иницирати, подстицати и доносити праве одлуке за бољу и сретнију будућност.

Дозволите ми да још једанпут упутим искрене честитке вама г. Yıldırım и Националној скупштини Републике Турске на изванредној организацији овог сусрета у овом прелијепом амбијенту.

Захваљујем вам на пажњи."